

RAPORT privind investigarea devalizării sistemului bancar din Republica Moldova și investigarea fraudei bancare

Factorii care au dus la devalizarea băncilor comerciale

În cadrul instrumentării cauzelor penale privind devalizarea celor trei bănci comerciale, s-au constatat mai mulți factorii de risc care constituie cauza prejudicierii sistemului bancar și anume:

1. Gestionarea defectuoasă și managementul fraudulos a băncilor comerciale „Banca de Economii” S.A., „Banca Socială” S.A. și ”Unibank” S.A.;
2. Creditarea masivă a persoanelor afiliate acționarilor cu încălcarea regulilor de creditare;
3. Plasări excesive a mijloacelor financiare în străinătate cu încălcarea normelor prudențiale de risc;
4. Raportarea eronată către Banca Națională a Moldovei a poziției financiare în cazul celor trei bănci comerciale;
5. Falsificarea documentelor și evidenței contabile.

Subiecții care sunt vizați în aceste cauze penale sunt persoane fizice, persoane juridice (beneficiari ai creditelor bancare), funcționari din cadrul celor trei bănci comerciale, persoane publice și persoane cu funcție de demnitate publică.

Modul de utilizare a banilor fraudauți se clasifică după cum urmează:

1. Rambursarea creditelor bancare contractate anterior de la băncile fraudate, devenite scadente;
2. Plăți în contul diferitor companii producătoare de mărfuri și prestatoare de servicii, rezidente ale Germaniei, Austriei, Elveției, Italiei, Franței, Monaco, Portugaliei, etc. fiind procurate servicii de zboruri charter, servicii hoteliere și turistice, servicii medicale, bunuri imobile și mobile, accesorii de lux, etc;
3. Transferuri în conturile bancare ale diferitor persoane fizice, deschise în bănci comerciale din străinătate;
4. Plăți în conturile unui grup de companii off-shore.

Desfășurarea urmăririi penale și rezultatele acestor investigații

Procuratura Anticorupție efectuează investigația privind fraudă bancară și devalizarea sistemului bancar din Republica Moldova, având în gestiune mai multe cauze penale, care pot fi atribuite la acest subiect. Cele mai relevante după conținut și volumul de lucru efectuat sunt următoarele cauze penale.

I. Urmărirea penală în cauza penală nr.2014978151 a fost pornită de către Procuratura Anticorupție la 04.12.2014, privind bănuiala rezonabilă de comiterea infracțiunii prevăzute la art.335 alin.1) din Codul penal, **pe faptul abuzului de serviciu**, comis de factorii de decizie ai băncilor comerciale „Banca de Economii” S.A. și „Banca Socială” S.A.

La prezenta cauză penală au fost conexate alte 31 de cauze penale, pe care urmărirea penală a fost pornită în baza art.art.190, 191, 238, 239, 2391, 2392, 243, 244, 284, 329 Cod penal, pe faptele escrocheriei, delapidării averii străine, dobândirii creditului prin înșelăciune, încălcarea regulilor de creditare, gestionarea frauduloasă a băncilor, obstrucționarea supravegherii bancare, crearea și conducerea unei organizații bancare, spălării banilor, evaziunii fiscale, în proporții deosebit de mari și neglijența în serviciu.

La moment, în rezultatul acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații efectuate, din iulie 2019 au fost:

- recunoscute în calitate de bănuți 7 persoane juridice și 7 persoane fizice;
- puse sub învinuire și audiate în calitate de învinuți 3 persoane juridice și 27 persoane fizice (inclusiv, 3 deputați din Parlamentul Republicii Moldova).

În cadrul acestei cauze penale, membrii grupului de urmărire penală, în aceeași perioadă, au întreprins următoarele:

- audieri în calitate de martori - 33 persoane.
- efectuate percheziții - 31 locații.
- dispuse măsuri speciale de investigații - 23.
- trimise comisii rogatorii de asistență juridică internațională în Letonia, Austria, Israel, Federația Rusă, Cipru, Estonia, Germania, Elveția, Franța, Emiratele Arabe Unite, Lichtenstein - 11 țări.
- ridicări de documente și obiecte -51.
- examinate documente și obiecte - 15.
- participări în instanța de judecată, inclusiv, privind examinarea contestațiilor în ordinea art.313 din Codul procedură penală - 79.
- demersuri, delegații, solicitări - 187.

II. Urmărirea penală pe cauza penală nr.2019978205 a fost începută la 23.09.2019, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art.243 alin.(3) lit.b) din Codul penal, **pe faptul spălării banilor în proporții deosebit de mari**.

În cadrul urmăririi penale sunt investigate două capete de spălare de bani în proporții deosebit de mari:

- în prima speță, în perioada 01.06.2013 - 01.03.2014 **Vladimir Plahotniuc, în calitate de beneficiar final al companiilor LONGFORD PARTENERS LTD, INTROSTYLE SOLUTION LTD, ROWALLAN OVERSEAS SA, NOBIL AIR LIMITED, a recepționat și beneficiat de mijloacele financiare în sumă totală de aproximativ 18 282 000 USD și 3 518 705 EURO despre care cunoștea cu certitudine că provin din surse ilicite** fiind obținute din creditele bancare neperformante acordate de către Banca de Economii S.A., BC Unibank S.A. și BC Banca Socială S.A., societăților comerciale: SRL DUFREMOL, SRL INFOTON COM, SRL LAVIMA IMPEX, SRL MOLDCCLASSICA INTERNATIONAL, SRL DECIFIN GRUP, SRL ELCOMET PRIM, SRL UNIVET INVEST, etc.

- în a doua speță, compania nerezidentă **TUKUMAAN LIMITED al cărui beneficiar este Vladimir Plahotniuc a primit sub formă de împrumut mijloacele bănești recepționate de către RASTEL EUROPEAN TRADE CORP, în sumă totală de 7 899 828 USD și 257 067 EUR, ce provin din spălarea de bani denumită convențional „Landromatul rusesc”.**

La 09.10.2019 cet. Vladimir Plahotniuc a fost pus sub învinuire, în contumacie, în baza art. 42 alin. (3), art. 45, art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal, pentru participare complexă, în calitate de organizator la săvârșirea infracțiunii de spălare de bani, în proporții deosebit de mari, caracterizată prin tănuirea și deghizarea naturii și originii proprietății reale a bunurilor, precum și dobândirea și utilizarea bunurilor de către o persoană care știe ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite.

La 11.10.2019 de către instanța de judecată a fost emis mandat de arest pe numele cet. Vladimir Plahotniuc pentru un termen de 30 zile și dispuse investigații în vederea căutării acestuia.

În cadrul acestei cauze penale, membrii grupului de urmărire penală, din momentul pornirii urmăririi penale, au întreprins următoarele:

- recunoașterea și audierea în calitate de bănuiți - 6 persoane.
- punerea sub învinuire - 2 persoane.
- audieri în calitate de martori - 8 persoane.
- efectuate percheziții - 5 locații.
- dispuse măsuri speciale de investigații - 7.
- trimise comisii rogatorii de asistență juridică internațională în Letonia, Romania, Emiratele Arabe Unite, Singapore, Hong Kong - 5 țări.
- ridicări de documente și obiecte - 15.
- examinate documente și obiecte - 10.
- participări în instanța de judecată, inclusiv, examinarea contestațiilor în ordinea art.313 din Codul procedură penală -31.
- demersuri, delegații, solicitări - 34.

Rezultatele identificării bunurilor și mijloacelor financiare sustrate

În rezultatul delegațiilor, formulate de procurorii anticorupție, privind desfășurarea investigațiilor financiare paralele în scopul identificării, urmăririi și indisponibilizării bunurilor infracționale, expediate Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție a fost aplicat sechestrul asupra următoarelor bunuri:

Bunul	Unitatea	Suma
Capital social	8	932.646.700,81
Construcție locativă	4	36.310.347,00
Construcție nelocativă	15	79.444.096,00
Cont bancar	30	6.432.286,85
Încăpere locativă	10	15.189.400,75
Încăpere nelocativă	7	30.990.051,00
Mijloc de transport	41	29.490.893,50
Numerar	3	4.640.347,00
Teren agricol	3	1.407.447,00
Teren pentru construcție	5	53.023.425,00
Utilaj agricol	1	605.986,00
Total:		1.190.180.980,91 lei